

Rakennusteollisuus

Rakennusteollisuus RT:n ja INFRA:n lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021

Paavo Syrjö, varatoimitusjohtaja Rakennusteollisuus RT /
toimitusjohtaja INFRA ry

Eduskunnan liikennejaoston kuulemistilaisuus 15.10.2020

Rakennusteollisuus

RAKENTAMISEN VAIKUTTAVUUS JA SUHDANNETILANNE

Rakentamisen asiakkaina on koko yhteiskunta

Uudistalonrakentaminen 15,4 mrd. €

Korjausrakentaminen 14,0 mrd. €

Maa- ja vesirakentaminen 6,8 mrd. €

Rakentaminen 36 miljardia euroa vuonna 2019

**13
mrd. €**
Kotitaloudet

**7
mrd. €**
Yritykset

**7
mrd. €**
Kunta

**4
mrd. €**
Kiinteistö
Oy

**3
mrd. €**
Asunto
Oy

**2
mrd. €**
Valtio

Valtion rakentaminen on lähes kokonaan infrarakentamista

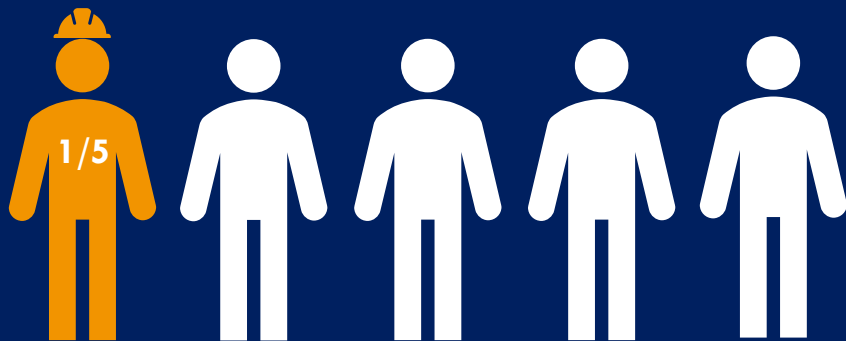
Asunto ja kiinteistö Oy:t vastaavat 1/3 kaikesta korjausrakentamisesta ja yli puolesta kiinteistöhoidosta

Kunnat rakennuttavat puolet Suomen infrasta. Kunnissa korjataan ja hoidetaan kiinteistöjä

Yritykset käyttävät laajasti rakentamisen eri palveluita

Kotitaloudet vastaavat puolesta kaikesta uudisrakentamisesta ja korjausrakentamista

Joka viides suomalainen työllistyy uuden rakentamisesta tai olemassa olevan kiinteistön hoidosta

Suomessa on 2,5 miljoonaa työllistä, joista joka viides työllistyy rakentamisesta tai olemassa olevan kiinteistön hoidosta.

Kaikkien kallein vaihtoehto on olla tekemättä mitään

Suomen kansallisvarallisuudesta 83 prosenttia on rakennetussa ympäristössä

Korjausvelkaa

3,4 – 5,7 mrd.€

Rakennetun ympäristön kunnossapidon laiminlyönti maksaa vuosittain 3,4-5,7 miljardia euroa

Kasvua

1 € → 2€

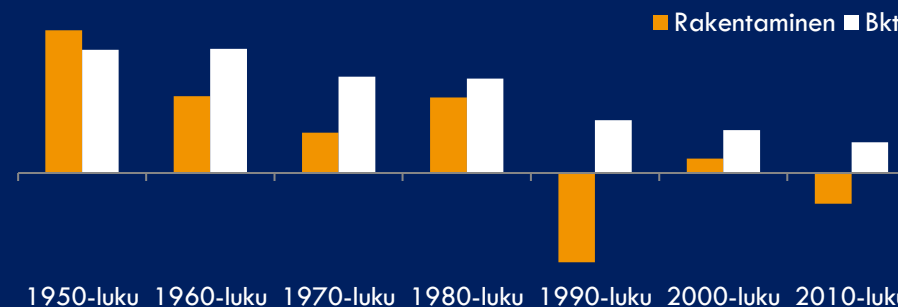
Jokainen rakennettuun ympäristöön investoitu euro tuottaa itsensä kaksinkertaisesti takaisin

Talouskasvu hidastuu – tarve uusille asunnoille ja kasvualueet yhdistävälle infralle ei häviä

150 000

uutta asuntoa tämän hallituskauden aikana

Kaupungistumisen toinen aalto vaatii investointeja – Suomi ei ole vielä valmis

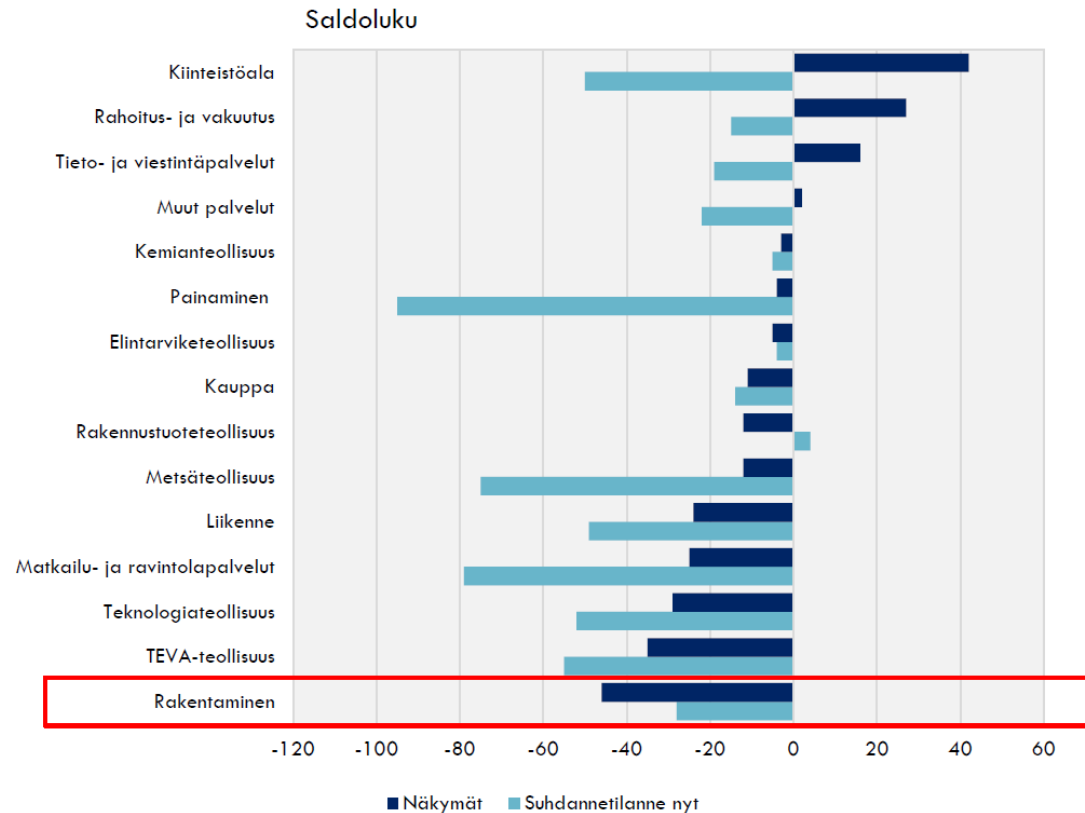

Viisi syytä miksi rakentaminen on vaikuttava keino elvyttää taloutta

Rakentamisen suhdannenäkymät toimialoista heikoimmat

- Infraurakoitsijoiden tilauskannan pituus romahti kesällä 2020 alle puoleen vuoden takaisesta. Näkymät ovat heikoimmat sitten vuoden 2008 finanssikriisin.
 - Tilaukanta lyheni alle neljään kuukauteen, kun se vuosi sitten oli 8,25 kuukautta.
- Infratyön tilaajat raportoivat lisäksi urakoitsijoiden tarjoushalukkuuden kasvusta ja tarjoushintojen laskusta
- Syksyn 2020 haasteeksi tilaajat nostavat etenkin kuntien säästötoimenpiteet ja hankkeiden aikataulumuutokset
- Urakoinnin tilanteeseen ei ole odotettavissa nopeaa parannusta, sillä myös infrahankkeiden suunnittelu vähenee
 - Suunnittelutoimistoja edustavan SKOL ry:n aiemman suhdannekatsauksen mukaan suunnittelijoiden uudet tilaukset vähenivät 7 prosenttia vuoden takaiseen verrattuna huhti–kesäkuussa 2020
 - Vuosi sitten vastaavalla jaksolla tilaukset kasvoivat 24 prosenttia

Lähde: EK

Rakennusteollisuus

KILPAILUKYVYN VARMISTAMINEN

Perusväylänpito

- Perusväylänpidon määrärahalla on keskeinen merkitys. Sillä poistetaan väyläverkolla olevia pullonkauloja sekä varmistetaan päivittäinen liikkuvuus mm. talvella lumenpoiston ja liukkaudentorjunnan sekä kesällä päällystämistoimenpiteiden avulla
- Perusväylänpitoon osoitetaan 1,36 mrd. euroa, mikä on vajaat 60 milj. € vähemmän kuin 2020 varsinaisessa talousarviossa
- Perusväylänpidon määräraha on kuitenkin hyvällä tasolla, mikä mahdollistaa korjausvajeen kasvun pysäyttämisen ja jopa osittaisen kiinni kuromisen
- Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (VLJS) 4.9.2020 suunnitelmaversion linjausten mukaisesti perusväylänpidon määrärahataso olisi
 - 1,3 mrd. €/v vuoteen 2024 saakka
 - 1,4 mrd €/v vuodesta 2025 lähtien
- Vuodesta 2025 lukien määrärahatasoon tehtäisiin myös noin 2,5 % indeksitarkistus vuosittain
 - Määrärahan indeksitarkistus on ollut elinkeinoelämän toiveena jo vuosien ajan
- Nopeana (2021...2023) elvytyskeinona perusväylänpidon määrärahan väliaikainen nostaminen on erittäin tehokas elvytyskeino
 - Sillä saadaan konkreettisia ja välittömiä positiivisia vaikutuksia työllisyyteen ja vientiteollisuuden kilpailukyvyn paranemiseen koronapandemian runtelemassa taloustilanteessa

**PÄÄTÄ TÄNÄÄN
RAKENTAA
HUOMINEN**

Suomi elpyy rakentamalla.
Vedä puuttuvat tienpätkät ja
avaa valtatie vientiin ja vaurauteen.

jalleenrakennusteollisuus.fi

Rakennusteollisuus

TULEVAISUUS- INVESTOINNIT

Väyläverkon kehittäminen

- Väyläverkon kehittämisinvestoinnit maalaavat tulevaisuudenkuvan elinkeinoelämän investointeja ja ihmisten liikkumista varten sekä parhaimmillaan houkuttelevat Suomeen ulkomaisia investointeja
 - Jo pelkkä investointipäätös saa aikaan toimeliaisuuden nousun alueella
- Väyläverkon kehittämiseen osoitetut määrärahat kasvavat vajaat 71 miljoonaa euroa vuoden 2020 varsinaiseen talousarvioon verrattuna
- Vuonna 2021 aloitetaan viisi uutta väylähanketta, joista kaksi ratahanketta, kaksi vesiväylähanketta ja yksi tiehanke
 - Kehittämishankkeissa on voimakas ratapainotteisuus, mikä on perusteltua raideliikenteen vipuvaikutuksen, työssäkäyntialueiden laajentamisen ja hiilineutraalisuustavoitteen edistämisen vuoksi
- Kaikki vuonna 2021 aloitettavat uudet hankkeet ovat elinkeinoelämän kannalta keskeisiä hankkeita ja niiden avulla parannetaan etenkin vientiteollisuuden toimintaedellytyksiä ja kilpailukykyä
 - Samalla hankkeet tukevat Suomen tavoitteita matkalla kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa, niillä on merkittävä työllistävä vaikutus ja ne tukevat aluetaloutta Itä-, Pohjois- ja Keski-Suomessa

PÄÄTÄ TÄNÄÄN
RAKENTAA
HUOMINEN

Tunti muuttaa kaiken. Nopeus määrittää missä voi asua ja missä tehdä työtä. Nopeus avaa mahdollisuuksia raiteille rakennetulle kestäväälle kasvulle. Suomi elpyy rakentamalla.

Jälleen-
rakennus-
teollisuus

Väyläverkon kehittäminen

- Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (VLJS) 4.9.2020 suunnitelmaversion linjausten mukaisesti väyläverkon kehittämisen määrärahataso kuitenkin käytännössä romahtaa
 - VLJS:n mukaan valtio suuntaa väyläverkon kehittämiseen rahoitusta 3–231 miljoonaa euroa vuodessa vuosina 2021–2032
 - *Liikenneverkkojen kehittämisen investointitarpeet ovat moninkertaiset käytettävissä olevaan rahoitukseen nähden*
 - *Maantieverkolla toteuttamatta jää mm. elinkeinoelämän toimintaedellytysten kannalta merkittäviä parantamiskohteita, akuutissa korjaustarpeessa olevia isoja siltoja sekä paljon muita pieniä kustannustehokkaita toimenpiteitä*
- Keskeisiin väyläverkoston kehittämishankkeisiin on löydettävä rahoitus - joko kehyksestä tai sen ulkopuolelta
 - Väyläinvestoinnit ovat aitoja tulevaisuushankkeita, jotka saavat liikkeelle investointikustannuksiinsa nähden moninkertaiset yksityiset investoinnit tukien kansantaloutta, parantaen yhteiskunnan toimivuutta ja Suomen kansainvälistä kilpailuasemaa
 - Suurten nopeuttamista kaipaavien ratahankkeiden lisäksi Suomessa on lukuisia tiehankkeita, jopa maamme päätieverkolla, jotka odottavat investointimäärärahaa, esimerkiksi vt 3 Tampere – Vaasa, vt 4 Joutsa – Jyväskylä – Oulu – Kemi, vt 8 Turku – Oulu, jne.
- Elinkeinoelämän kannalta väyläverkon, etenkin pääväyläverkon ja erityisesti maantieverkon, kehittämiseen kaavailtu määrärahataso on kipupiste

PÄÄTÄ TÄNÄÄN RAKENTAA HUOMINEN

Raiteiden varaan on helppo kasvaa. Kun ratikka kulkee ja juna vie, kuroutuvat kaupungit ja kaupunginosat yhteen päästöjen kutistuessa. Suomi elpyy rakentamalla.

Jälleen-
rakennus-
teollisuus

SUOMEN KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Rakennettu ympäristö tärkeä osa Suomen kestävän kasvun ohjelmaa

1. Koulutus, tutkimus- ja innovaatiotoiminnalla Suomi takaisin kestävän kasvun uralle
2. Vihreä siirtymä tukee talouden rakennemuutosta
3. Suomen kansainvälisen kilpailukyvyn turvaaminen
4. Kestävän infrastruktuurin ja digitalisaation vahvistaminen
5. Työmarkkinoiden toiminta, työttömille suunnatut palvelut ja työelämän kehittäminen
6. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden saatavuuden vahvistaminen ja kustannusvaikuttavuuden lisääminen

PÄÄTÄ TÄNÄÄN
RAKENTAA
HUOMINEN

Suomi elpyy rakentamalla rohkeasti sinne, missä vielä äsken oli vaikea nähdä arvoa. Keski-Pasilan futuristinen kaupunkikannas kuroo yhteen rautatien halkomaa kaupunkirakennetta.

Jälleen-
rakennus-
teollisuus

Komission evästykset jäsenmaille

1. **Power up** – Tulevaisuuden huomioon ottavien puhtaiden teknologioiden käyttöönoton aikaistaminen ja uusiutuvien energialähteiden kehittämisen ja käytön vauhdittaminen
 - Energiaverkkojen rakentaminen; tuulivoima, maalämpö, hakkeenpolttolaitokset
2. **Renovate** – Julkisten ja yksityisten rakennusten energiatehokkuuden parantaminen
 - Peruskorjausasteen kaksinkertaistaminen vuoteen 2025 mennessä
 - Kuntien tukeminen niiden investoinneissa
3. **Recharge and Refuel** – Tulevaisuuden huomioon ottavien puhtaiden teknologioiden edistäminen kestävien, helposti saavutettavien ja älykkäiden liikennemuotojen ja lataus- ja tankkausasemien käytön sekä julkisen liikenteen laajentamisen vauhdittamiseksi
 - Lataus- ja tankkausinfra, raideliikenteeseen perustuvat joukkoliikennehankkeet
4. **Connect** – Nopeiden laajakaistapalvelujen, myös kuitu- ja 5G-verkkojen, ripeä käyttöönotto kaikilla alueilla
 - Häiriövarma 5G sekä valokuitu
5. **Modernise** – Julkishallinnon ja julkisten palvelujen, kuten oikeuslaitoksen ja terveydenhuollon palvelujen, digitalisointi
 - Kaavoituksen ja viranomaisprosessien sujuvoittaminen, rakennetun ympäristön digiloikka

PÄÄTÄ TÄNÄÄN
RAKENTAA
HUOMINEN

Suomi elpyy rakentamalla hoitavaa ympäristöä. Uudistuva sairaala-alue syntyy uudelleen energiatehokkaampana ja paremmin ikääntyvää väestöä palvellon.

Jälleen-
rakennus-
teollisuus

Kuntien investointipaketti turvaa alueellisen elinvoiman ja vauhdittaa vihreää siirtymää

- Luodaan kunnille suunnattu investointitukipaketti vauhdittamaan ja varmistamaan kuntien investointien toteutuminen
- Elpymistukivälineestä kohdistetaan vähintään 200 miljoonaa euroa investointipakettiin
- Jos paketista myönnetään tukea kunnille / kuntakonserneille esim. 20 prosenttia, generoi tämä vähintään miljardin euron edestä kasvua vauhdittavia hankkeita ympäri Suomea
- Paketista tuetaan kuntien hankkeita, esim.
 - Julkisten rakennusten energiatehokkuutta parantavat investoinnit
 - Vihreää siirtymää tukevat energiainvestoinnit (hakkeenpolttolaitokset, tuulivoima, geoterminen lämpö, aurinkoenergia)
 - Kunnallistekniikan mm. vesihuoltoverkoston perusparannushankkeet
 - Joukko- ja kevyen liikenteen hankkeet
- Tuen kriteereinä mm. pitkän aikavälin positiiviset vaikutukset, rahoituksen väliaikaisuus, vihreän siirtymän ja digitalisaation tukeminen, työllistävyys, aluetalous, vipuvaikutus

**”Nyt pitäisi aientaa hankkeita,
jotka pitää ennen pitkää, joka
tapauksessa toteuttaa.”**

Martti Hetemäki
Rakennuslehdessä 2.10.2020

Lisätietoja:

paavo.syrjo@rakennusteollisuus.fi, puh. 040 560 1803, @PSyrjo

